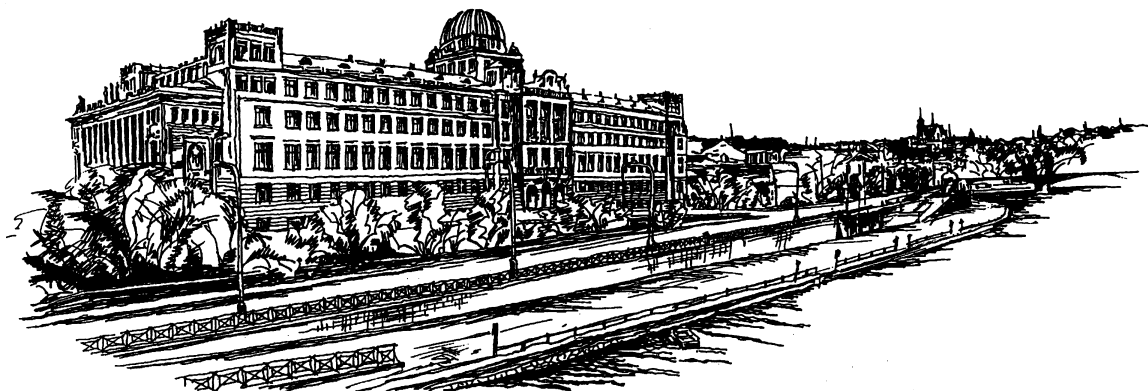

Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007 – 2013

duben 2006

Obsah	2
1. Úvod	3
2. Výsledky realizace Koncepce podpory malého a středního podnikání v letech 2005 - 2006	3
2.1 Výsledky realizace opatření ke zlepšení podnikatelského prostředí	4
2.2 Zlepšování a rozvoj infrastruktury pro rozvoj podnikání	4
2.3 Přímé podpory pro malé a střední podniky	5
3. Výchozí stav malého a středního podnikání v ČR	6
3.1 Charakteristika sektoru malých a středních podnikatelů	6
3.2 Podnikatelské prostředí	6
3.3 Silné a slabé stránky malého a středního podnikání	7
3.3.1 Podnikatelské prostředí	8
3.3.2 Konkurenceschopnost malých a středních podniků	9
4. Koncepce rozvoje malého a středního podnikání v letech 2007-2013	10
4.1 Vize sektoru malého a středního podnikání	10
4.2 Cíle Koncepce	10
5. Směry realizace Koncepce v jednotlivých oblastech	11
5.1 Zlepšování podnikatelského prostředí	11
5.2 Rozšiřování a zkvalitňování infrastruktury pro rozvoj malého a středního podnikání	12
5.3 Přímá podpora malým a středním podnikatelům	13
5.4 Nástroje přímé podpory podnikatelů a rozvoje infrastruktury podnikání a jejich financování	14
6. Způsob realizace Koncepce	15
7. Financování	15

Přílohy

Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007 – 2013

1. Úvod

Malí a střední podnikatelé hrají významnou úlohu při vytváření nových pracovních příležitostí a všeobecně působí jako faktor sociální stability a ekonomického rozvoje. Evropská unie považuje tento sektor za páteř evropské ekonomiky a hybnou sílu inovací, zaměstnanosti a sociální integrace. Česká republika se již stala zemí, ve které má další charakter vývoje sektoru malého a středního podnikání, vzhledem k jeho významu v ekonomice, podstatný dopad na celkový ekonomický a tím i sociální vývoj země a jednotlivých jejích regionů.

Jestliže se 90. léta minulého století vyznačovala do značné míry důrazem na kvantitativní aspekty rozvoje malého a středního podnikání, je zejména období po vstupu České republiky do Evropské unie spojeno s rostoucí potřebou posilování kvality sektoru malých a středních podnikatelů. Tato kvalita je vyjádřena v jejich schopnosti obstát v konkurenci na lokálním, národním i mezinárodním trhu nikoliv pouze v důsledku levné pracovní síly a práce ve mzdě, ale i v důsledku rostoucí efektivnosti podnikatelské činnosti, schopnosti poznat a flexibilně reagovat na podnikatelské příležitosti.

Druhá polovina tohoto desetiletí a nepochybně i další léta budou obdobím, ve kterém bude nutné podpořit a urychlit ty změny v sektoru malých a středních podnikatelů, které jsou potřebné k zachování a zvýšení jeho konkurenceschopnosti. Zvláštní význam má v tomto směru podpora směřující k posilování a rozšiřování skupiny podniků střední i menší velikosti schopných pozitivně reagovat na výzvy, které s sebou přináší značný objem zahraničních investic uskutečněných v České republice do oborů vyžadujících vysoké inovační tempo a globalizační tendence. Neméně důležitý však bude i další rozvoj malého a středního podnikání v oborech vytvářejících potřebnou diverzifikaci struktury ekonomiky, zaměstnanost na lokální úrovni a kvalitu života spojenou s dostupností služeb poskytovaných tuzemskými podnikateli. Specifickým problémem, jehož intenzita poroste směrem ke konci období, na které je koncepce formulována, bude otázka zajištění převodů živností i větších podniků na nové podnikatele. S tím je spojená potřeba posilování sklonu k podnikavosti jako přirozené i záměrně rozvíjené vlastnosti a schopnosti.

Období let 2007 – 2013 nabídne České republice příležitost, která se v podobném rozsahu nemusí již zřejmě opakovat. Touto příležitostí je značný rozsah prostředků ze strukturálních fondů, které bude možné získat. Pokud budou tyto prostředky efektivně využity k dalšímu posílení infrastruktury podporující podnikání a budou investovány do nástrojů vytvářejících základ pro dlouhodobě udržitelný systém přímých podpor pro podnikatele, jsou schopny pozitivně ovlivnit vývoj sektoru malých a středních podnikatelů i za horizontem roku 2013.

Úsilí vlády a příslušné části státní správy bude v letech 2007 - 2013 směřovat k tomu, aby společným úsilím a ve spolupráci se zástupci podnikatelské samosprávy a kraji byly dále zmírňovány a odstraňovány bariéry vzniku, rozvoje a efektivního působení malých a středních podnikatelů jak v české ekonomice, tak i za jejími hranicemi.

2. Výsledky realizace záměrů Koncepce podpory malého středního podnikání v letech 2005 – 2006

Koncepce podpory malého a středního podnikání v letech 2005 – 2006 byla schválena usnesením vlády č. 580 ze dne 9. června 2004. Ke zvyšování konkurenceschopnosti a rozvoji malého a středního podnikání bylo předpokládáno současné uplatnění opatření ke změnám v podnikatelském prostředí, včetně vytváření potřebné infrastruktury pro rozvoj malého

a středního podnikání a přímých forem podpory pro tyto podnikatele. Koncepce předpokládala i využití prostředků ze strukturálních fondů. Z dále uvedeného zhodnocení je patrné, že opatření se v převážné míře úspěšně realizovala a nebo se realizují, což umožňuje koncentrovat opatření po roce 2006 i do jiných oblastí, které z různých důvodů nebylo možné nebo nutné dosud řešit.

2.1 Výsledky realizace opatření ke zlepšení podnikatelského prostředí

- ve zdaňovacím období 2004 – 2006 se snížila sazba daně z příjmu právnických osob (postupně z 28 % na 24 %) a některé sazby daně z příjmu fyzických osob (z 15 % na 12 % a z 20 % na 19 %), se zpětnou platností pro zdaňovací období roku 2005 jsou zavedeny vyšší výdajové paušály pro podnikatele – fyzické osoby,
- novelou zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, se zkrátila doba odpisování v odpisových skupinách 1 – 3 u movitého majetku, dále byla zavedena odpočitatelná položka ve výši 100 % vynaložených nákladů na výzkum a vývoj od základu daně,
- k podpoře mobility pracovní síly byly daňově uznatelné náklady rozšířeny o náklady zaměstnavatele vynaložené na dopravu zaměstnanců do zaměstnání a ze zaměstnání a o náklady na přechodné ubytování zaměstnanců (zákon č. 545/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony),
- Ministerstvo financí připravilo ucelený podklad obsahující návrh na řešení editační povinnosti, včetně harmonogramu realizace,
- pro usnadnění založení firmy byla připravena a vládou schválena koncepce zjednodušení administrativních postupů při podnikání (ZAP) zřízením centrálních registračních míst při živnostenských úřadech. Byl zpracován návrh na jednotný registrační formulář, který v sobě soustřeďuje informace pro živnostenský úřad, úřad práce, správu sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovnu. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky schválila úpravu Obchodního zákoníku, která se zabývá zjednodušením a zrychlením zápisu do Obchodního rejstříku,
- byla rozšířena data o malých a středních podnikatelích pro státní správu, banky a podnikatelskou samosprávu, která jsou využívána především při formulaci návrhů veřejné podpory, vyhodnocování její účinnosti a pro účely úvěrování,
- bylo zahájeno měření administrativní zátěže způsobované podnikatelům právními předpisy a práce na snižování této zátěže s cílem snížit ji minimálně o 20 %.

2.2 Zlepšování a rozvoj infrastruktury pro rozvoj podnikání

- realizací programu PROSPERITA byly položeny základy k vytvoření prostředí pro efektivní spolupráci podnikatelského sektoru s vědeckovýzkumnými institucemi a vysokými školami a k vybudování kvalitní infrastruktury pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace,
- zařazením programu ŠKOLÍCÍ STŘEDISKA a opatřeními v Operačním programu Rozvoj lidských zdrojů se zvýšila schopnost vytvářet materiální podmínky pro růst kvalifikace a pružnější reakci na změny ve struktuře poptávky po pracovní síle,

- s účinností od 1. 1. 2006 bylo zákonem č. 545/2005 Sb., schváleno další daňové zvýhodnění právnických osob v případě poskytnutí darů vysokým školám a veřejným výzkumným institucím,
- s využitím prostředků státního rozpočtu a strukturálních fondů byl vytvořen základ pro intenzivnější a kvalitnější poskytování poradenských služeb pro malé a střední podnikatele zkvalitněním činností sítě externích poradců, Regionálních poradenských a informačních center a Podnikatelských inovačních center, vytvořením Informačních míst pro podnikatele v gesci Hospodářské komory ČR, Registru poradců v gesci agentury CzechInvest, 14 Regionálních kanceláří CzechInvestu a Rozvojem informačních a poradenských služeb pro mezinárodní obchod v gesci agentury CzechTrade.

2.3 Přímé podpory pro malé a střední podnikatele

Finanční prostředky poskytnuté v různých formách malým a středním podnikatelům v roce 2004 činily 4695,4 mil. Kč, v roce 2005 činila podpora celkem 4608,4 mil. Kč, v roce 2006 se plánuje celková podpora ve výši 6576,5 mil. Kč, tj. zvýšení proti roku 2004 o cca 40 %.

Z realizace programů podpory obsažených v Koncepci vyplývají tyto hlavní poznatky:

- a) programy zvýhodněných úvěrů a záruk prokázaly správnost svého zaměření a způsobu realizace spojeného s intenzivní spoluprací s bankami a rostoucím zapojením bank do financování investičně zaměřených projektů, s vysokým efektem poskytované veřejné podpory, se schopností pružného vyřizování žádostí o podporu a reakce na vývoj poptávky a s pozitivním působením na růst zaměstnanosti,
- b) programy poskytující dotace podnikatelům k rozvoji konkurenceschopnosti a inovačně zaměřeným projektům zaznamenaly značný převis poptávky nad nabídkou. Dosavadní výsledky jejich realizace potvrdily jejich nízkou využitelnost pro podnikatele s kratší historií a na projekty s vysoce dynamickým růstem, zejména ve spojitosti s inovacemi,
- c) zájem o programy na podporu úspory energie a využití obnovitelných zdrojů energie s využitím prostředků strukturálních fondů vzrostl poté, co se podařilo sladit podmínky podpory s ostatními programy pro malé a střední podnikatele,
- d) podmínky a postupy celostátních a regionálně zaměřených programů podpory podnikání vytváří ucelený systém podpory podnikání v České republice,
- e) z hodnocení podpor poskytnutých Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou na realizaci investičně zaměřených projektů vyplývá, že na 1 Kč veřejné podpory byl v průběhu tří let od ukončení realizace projektů dosažen přírůstek účetní přidané hodnoty v průměru 7,76 Kč a přírůstek zaměstnanosti dosáhl v průměru 20,5 % proti původnímu stavu před poskytnutím podpory. Z dlouhodobějšího vývoje výsledků realizace záručních a úvěrových programů vyplývá jejich schopnost podpořit s relativně vysokou mírou úspěšnosti (85 - 90 %) realizaci rizikovějších projektů kapitálově slabších podnikatelů. U začínajících podnikatelů a velmi malých úvěrů, jejichž podpora byla v letech 1997 - 2003 programově realizována, se potvrdila správnost postupného zvyšování náročnosti výběru projektů, která by měla v budoucnu umožnit zvýšit míru úspěšnosti obdobných typů projektů.

Informace o přímých podporách v letech 2004 – 2006 je v příloze č. 1.

3. Výchozí stav malého a středního podnikání v České republice

Pro zaměření koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období let 2007 – 2013 je důležité poznání výchozího stavu a identifikace příležitostí k jeho pozitivní změně.

3.1 Charakteristika sektoru malých a středních podnikatelů

Pozice malých a středních podnikatelů byla v posledních 7 letech poměrně stabilní.

Z dosaženého stavu a vývojových tendencí vyplývají tyto hlavní závěry:

- malí a střední podnikatelé představují stabilizující prvek zejména z pohledu zaměstnanosti, kde si trvale udržují podíl těsně nad 60 % celkové zaměstnanosti s mírnou tendencí k růstu,
- malí a střední podnikatelé byli doposud schopni držet krok s vývojem efektivnosti a výkonnosti ve velkých podnicích. To prokazuje zachování jejich podílu na HDP a vývozu (okolo 35 %), výkonech i vyprodukované přidané hodnotě (nad 50 %),
- malí a střední podnikatelé výrazně převažují z hlediska podílu na zaměstnanosti i přidané hodnotě v pohostinství, ve službách, v obchodě a ve stavebnictví, a to s podílem 80 % a více,
- v průmyslu a dopravě mají malí a střední podnikatelé přibližně třetinový podíl na zaměstnanosti a tvorbě přidané hodnoty,
- rostoucí a relativně vysoký je podíl malých a středních podnikatelů na celkových investicích realizovaných v ČR, který v roce 2004 již přesáhl 50 % a tento trend pokračuje,
- z hlediska struktury samotného sektoru malých a středních podnikatelů mají nejvýznamnější podíl podnikatelé působící v některých odvětvích zpracovatelského průmyslu, obchodu a služeb,
- přetrvávající technologické zaostávání v řadě odvětví je k dosažení potřebné konkurenceschopnosti dosud kompenzováno levnější pracovní silou a relativně dlouhou reálnou pracovní dobou.

Údaje o malých a středních podnicích jsou uvedeny v příloze č. 2.

3.2 Podnikatelské prostředí

Malí a střední podnikatele jsou vysoce citliví na kvalitu podnikatelského prostředí.

Podnikatelské prostředí je tvořeno širokou škálou podmínek pro podnikání v oblasti legislativy, v oblasti institucionální infrastruktury a v oblasti fungování trhů. Na vytváření podnikatelského prostředí se podílejí zejména státní orgány reprezentované zákonodárnými sbory a ministerstvy a jim na roveň postavenými orgány státní správy, státem zřízené nebo státem podporované instituce a agentury, soudy, orgány veřejné samosprávy, vzdělávací zařízení všech typů, výzkumná a vývojová pracoviště, subjekty působící v oblasti peněžnictví, banky, pojišťovny, instituce kapitálového trhu, leasingové společnosti, podnikatelská samospráva (komory, svazy, asociace, spolky a další) a poradenské, zprostředkovatelské a obdobné organizace, ale také tržní subjekty - reální a potenciální konkurenti a reální a potenciální kooperační partneři.

Podnikatelské prostředí České republiky, ve kterém působí malí a střední podnikatelé po vstupu České republiky do Evropské unie, se vyznačuje těmito hlavními rysy:

- a) relativně vysokou mírou otevřenosti ekonomiky, která se prohloubila vstupem do Evropské unie,
- b) harmonizací většiny národních předpisů s legislativou Evropské unie,
- c) klesající mírou daně z příjmu, při zachování relativně vysokého zdanění práce (odvody na zdravotní a sociální pojištění) a celkové složitosti daňového systému a jeho relativně vysoké administrativní náročnosti, zejména pro drobné podnikatele,
- d) vysokou mírou ochrany zaměstnanců při ukončování pracovního poměru omezující pružnou reakci na vývoj trhu,
- e) omezeným kapitálovým trhem a chybějícím kapitálovým trhem pro společnosti mimo hlavní trh,
- f) konsolidovaným bankovním sektorem a leasingovým trhem s rostoucí nabídkou produktů pro malé a střední podnikatele,
- g) chybějícími nástroji pro financování vysoce inovativních projektů menších podnikatelů s kratší historií a dosud minimálním významem investic business angels,
- h) zlepšujícími se možnostmi vymahatelnosti práva a rostoucím rozsahem informací o úvěrové historii dlužníků, avšak se zatím přetrvávající poměrně dlouhou dobou potřebnou k vymáhání pohledávek,
- i) strukturou nabídky pracovní síly, která z hlediska její kvalifikace a lokalizace postupně reaguje na potřeby trhu a řešení dílčích deficitů,
- j) již poměrně vyspělým a propracovaným systémem institucí a nástrojů pro poskytování přímých a nepřímých podpor pro malé a střední podnikatele s vysokým podílem veřejných prostředků využívaných pro nepřímé formy podpory, převažujícím podílem dotací jako nástroje přímé podpory a poměrně administrativně náročnými procedurami pro získání a vyplácení většiny typů podpor,
- k) vytvořením a rozvojem nezbytných struktur pro čerpání prostředků z evropských fondů a rostoucí zkušeností v této oblasti,
- l) přílivem zahraničních investic generujících poptávku po subdodavatelích zvyšujících kupní sílu v regionech jejich realizace a vytvářejících rostoucí trhy pro terciální obory činnosti zejména obchod a služby,
- m) zlepšující se nabídkou průmyslových zón na zelené louce a dalších vhodných podnikatelských nemovitostí a nedostatečným využitím již dříve vzniklých, nyní však nevyužívaných a zanedbaných produktivních ploch,
- n) nedostatečnou infrastrukturou k usnadnění přenosů výsledků výzkumu vývoje do komerčního využití.

3.3 Silné a slabé stránky malého a středního podnikání v České republice

Malé a střední podnikání je ve svém rozvoji ovlivňováno jak podnikatelským prostředím, včetně jeho infrastruktury, tak reálně existujícím stavem jednotlivých firem.

3.3.1 Podnikatelské prostředí České republiky

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Schopnost státu přitahovat masivní investice velkých podniků ze zahraničí s pozitivními dopady na celkový ekonomický růst a rozvoj trhů pro malé a střední podnikatele. - Tradice průmyslové a řemeslné výroby. - Tradice odborného školství. - Vytvořený systém nástrojů podpory MSP, existence specializovaných institucí na podporu podnikání - CzechInvest, CzechTrade, ČMZRB, Design centrum ČR, ČEB, EGAP, Informační místa pro podnikatele. - Geografická výhodnost území státu – dostupnost významných trhů, tranzitní potenciál. - Předpoklady pro rozvoj aktivního cestovního ruchu. - Dobrá telekomunikační infrastruktura. - Relativně vysoká kvalifikace a profesní adaptabilita pracovní síly. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečná přirozená motivace k podnikání způsobená narušením podnikatelských tradic po dobu desítek let. - Složitý daňový systém, zejména z pohledu nejmenších podnikatelů a vysoké celkové daňové zatížení zejména odvody na zdravotní a sociální pojištění. - Nízká efektivnost vymáhání práva. - Administrativně náročný způsob zakládání nových podnikatelských subjektů. - Nedostatečně rozvinutý systém specializovaných služeb (finančních, obchodních, technických apod.) pro mikro a malé podniky. - Nedostatečně rozvinutý systém celoživotního vzdělávání podnikatelů a jejich zaměstnanců. - Omezené možnosti národní ekonomiky pro vytvoření široce strukturovaného finančního trhu. - Administrativní náročnost při získávání přímých podpor pro podnikatele. - Nedostatečné propojení výzkumu a vývoje s podnikatelskou sférou. - Neexistence nástrojů podpory inovačně zaměřených projektů malých firem s velmi krátkou historií. - Relativně štědrý sociální systém s nedostatečným tlakem na část obyvatelstva k zapojení se do pracovního procesu. - Nedostatečná propojenost odborných a jazykových znalostí a praxe u zaměstnanců. - Struktura nabídky pracovní síly z hlediska její kvalifikace a lokalizace.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Vytvoření dlouhodobé materiální základny pro vzdělávací a poradenské služby k rozvoji podnikání. - Zjednodušení postupů zakládání podnikatelských subjektů. - Posílení práv věřitelů a vytvoření podmínek pro konstruktivní postupy řešení insolvence podnikatelů i osob. - Zlepšení ochrany intelektuálního vlastnictví (patenty a vzory). - Zjednodušení komunikace podnikatelů se státní správou s využitím informačních 	<ul style="list-style-type: none"> - Snížení prostředků EU v důsledku problému se schválením návrhu finanční perspektivy EU na období 2007 - 2013. - Nesladění postupů vlády a krajů v zaměření aktivit k podpoře podnikání. - Nevyvážená struktura přímých a nepřímých nástrojů podpory podnikání a priorit rozvoje MSP. - Nedostatečná implementační kapacita pro využití zvýšeného rozsahu prostředků ze strukturálních fondů.

<ul style="list-style-type: none"> a komunikačních technologií. - Cílená propagace podnikatelství. - Zjednodušování daňového systému. - Zavedení a rozvoj systému celoživotního vzdělávání. - Zvýšení nabídky rizikového kapitálu pro financování inovačně zaměřených projektů malých firem s velmi krátkou historií. - Vytváření nových způsobů efektivní implementace nástrojů přímé podpory podnikatelům. - Odstraňování dočasných administrativních bariér při pronikání tuzemských firem na trhy EU. - Rozšíření podpory MSP na některé dosud nepodporované činnosti. 	
--	--

3.3.2 Konkurenceschopnost malých a středních podniků

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Obecné výhody MSP (pružnost reakce na vývoj na trhu, znalost lokálních trhů). - Přizpůsobivost pracovní síly. - Vysoká motivace k výkonu u vlastníků firem. 	<ul style="list-style-type: none"> - Omezený rozsah zkušeností a znalostí managementu, zejména v oblasti řízení a marketingu. - Nedostatečná kapitálová vybavenost, zejména malých a drobných podnikatelů a samostatně podnikajících fyzických osob. - Zastaralé technické vybavení části podniků, technologická zaostalost. - Nedostatek volných finančních prostředků podnikatelů k ochraně intelektuálního vlastnictví a průmyslových práv. - Málo vlastních značek, absence tradice firemní značky u podniků střední velikosti. - Zaostávání v oblasti designu. - Nedostatečná orientace v možnostech podpory pro MSP. - Vysoká energetická náročnost výroby. - Převaha výroby s malou přidanou hodnotou. - Nízká produktivita práce oproti průměru EU. - Nedostatečný důraz na rozvoj lidských zdrojů.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Pronikání na nové části jednotného evropského trhu. - Rozvoj obchodu se státy východní Evropy a Asie, navázání na tradice dodávek investičního i spotřebního zboží na perspektivní trhy. - Zvýšení spolupráce firem v oblastech společného zájmu v rámci nákupních, 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečná podpora investičních aktivit MSP v porovnání s investičními pobídkami určenými pro realizaci velkých rozvojových projektů, zpravidla zahraničních firem. - Nedostatek pracovních sil vyučených v technických a řemeslných oborech. - Konkurence velkých firem.

<p>odbytových a kooperačních sítí a klastrů.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zavádění a využívání společných značek. - Širší využívání podpůrných programů, zejména s využitím prostředků EU. - Rozvoj výzkumu a vývoje ve prospěch MSP. - Spolupráce MSP s VŠ a výzkumnými pracovišti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Odechod vysoce kvalifikovaných pracovníků do zahraničí. - Pokračování v technickém a technologickém zaostávání podniků.
--	--

Z výše uvedené SWOT analýzy současného stavu podnikatelského prostředí v České republice a konkurenceschopnosti malých a středních podnikatelů vyplývá značný rozsah příležitostí pro změny a předložená Koncepce reaguje zejména na tyto příležitosti.

4. Koncepce rozvoje malého a středního podnikání v letech 2007 - 2013

Koncepce vymezuje:

- vizi stavu sektoru malých a středních podnikatelů na konci období, které je vymezeno rokem 2013,
- cíle Koncepce,
- směry realizace Koncepce,
- základní principy a priority v alokaci finančních prostředků k realizaci Koncepce.

4.1 Vize sektoru malého a středního podnikání

Malí a střední podnikatelé budou početně výrazně převažujícím prvkem podnikatelského sektoru. Jako celek budou zabezpečovat zaměstnanost nadpoloviční většiny průceschopného obyvatelstva.

Část těchto podnikatelů, zejména střední velikosti, bude úzce spolupracovat s vysoce exportně orientovanými velkými podniky působícími v České republice a v okolních zemích, nebo bude samostatně, případně v aliancích, na těchto trzích působit. Předmětem činnosti těchto podnikatelů bude výroba nebo prodej výrobků a služeb i s vysokou přidanou hodnotou. Při jejich vývoji budou více než doposud využívat výsledky tuzemského výzkumu a budou pronikat i mimo prostor EU. Vedle těchto podnikatelů budou podnikat drobní a malí podnikatelé v oblasti tvorby software, designu a poskytování poradenství. Celkově se budou tyto podnikatelé vyznačovat zvýšenou poptávkou po kvalifikované pracovní síle.

Početně převažující část sektoru malých a středních podnikatelů budou tvořit malé podnikatelské subjekty s výrobky a službami založenými na kvalitě a designu, které budou též částečně působit na trhu EU a to samostatně nebo v různém propojení na bázi dobrovolného sdružování. Hlavním trhem pro tyto podnikatele však bude trh tuzemský. Budou spolu s mikropodniky působit významně na lokálních trzích v oborech spojených s cestovním ruchem a využitím volného času, ve službách, stavebnictví, vzdělávání a dopravě a budou zabezpečovat dostupné zaměstnání i pro méně kvalifikovanou pracovní sílu.

4.2 Cíle Koncepce

Hlavním cílem Koncepce, která je otevřeným dokumentem umožňující jej podle potřeb sektoru malých a středních podnikatelů dále zpřesňovat a konkretizovat, je zajistit

konkurenceschopnost sektoru malých a středních podnikatelů působících na území České republiky a tím zachovat a podpořit další rozvoj schopností těchto podniků vytvářet nová pracovní místa, ovlivňovat ekonomický růst a vyrovnávat disproporce v rozvoji jednotlivých regionů.

Nezbytným předpokladem pro dosažení tohoto cíle je koordinace procesů s existujícími i připravovanými politikami Evropské unie, zejména Politikou malého a středního podnikání a úzká spolupráce s organizacemi podnikatelské samosprávy.

Dílčí cíle Koncepce:

- Zlepšit podmínky pro podnikání zejména v oblasti reálného zjednodušení v oblasti daňového systému, zakládání podniků a vymahatelnosti práva.
- Zvýšit kvalitu sektoru malých a středních podnikatelů posílením významu podniků střední i malé velikosti schopných působit jako objemově významní subdodavatelé velkých nadnárodních podniků, pronikat s finálními výrobky na zahraniční trhy i mimo EU, realizovat komerčně výstupy výzkumu a vývoje uskutečňovaného ve spolupráci s tuzemskými vědecko-výzkumnými institucemi a přispívat k rozvoji znalostní ekonomiky.
- Zachovat a dále posílit úlohu malých a středních podnikatelů jako tvůrce nových pracovních míst přispívajících ke snižování rozdílů v ekonomickém rozvoji regionů a jejich částí a podílejících se rozhodujícím způsobem na zabezpečení potřeb lokálních trhů zejména v oblasti služeb včetně cestovního ruchu, vzdělávání, zdravotnictví, stavebnictví a maloobchodu. Za tím účelem vytvářet podmínky pro získávání podpory i pro podnikatelské subjekty, které úspěšně podnikají již delší dobu na trhu.
- Vytvořit s využitím prostředků strukturálních fondů dlouhodobě udržitelný základ pro poskytování přímých podpor pro malé a střední podnikatele prostřednictvím záruk, zvýhodněných úvěrů a rizikového kapitálu a zvýšit tak současně zájem soukromého kapitálu, zejména bank, na financování rozvoje těchto podnikatelů, zejména na modernizaci technického vybavení malých a středních podniků (hmotný a nehmotný investiční majetek).
- Výrazně rozšířit s využitím strukturálních fondů infrastrukturu pro rozvoj podnikání prostřednictvím vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů a klastrů.
- Integrovat v účelné míře v rámci celoplošných programů podpory průřezové a regionální priority, zejména zvyšování zaměstnanosti, zvýšit přehlednost a snížit administrativní náročnost získávání a využívání podpor pro malé a střední podnikatele.

5. Směry realizace Koncepce

5.1 Zlepšování podnikatelského prostředí

Podnikatelské prostředí představuje jeden ze základních faktorů ekonomického rozvoje. Kvalitní, podnikatelsky přívětivé prostředí je jednou ze základních podmínek růstu konkurenční schopnosti podniků a je základním předpokladem růstu konkurenceschopnosti ekonomiky.

Podnikatelské prostředí je třeba chápat jako soubor vnějších faktorů ovlivňujících ekonomické postavení, motivaci a chování konkrétních podnikatelských subjektů. Podnikatelské prostředí je tvořeno širokou škálou podmínek pro podnikání v oblasti legislativy, institucionální infrastruktury a fungování trhů.

S cílem vytvářet příznivé podnikatelské prostředí, nezbytné k rozvoji podnikavosti a k posilování konkurenceschopnosti malých a středních podnikatelů, budou postupně realizována opatření v těchto oblastech:

- zjednodušení daňové legislativy a snižování administrativy jako faktorů působících na vytváření příznivějšího podnikatelského prostředí za podpory administrativních registrů veřejné správy (základní hospodářský registr, základní registr územní identifikace a nemovitostí, základní registr obyvatel),
- posuzování dopadu navrhované legislativní změny na malé a střední podnikatele jako nedílné součásti legislativního procesu,
- promítání požadavků legislativy EU v oblasti ekologie, DPH a spotřebních daní na pohonné hmoty do národní legislativy v potřebném rozsahu,
- snížení základní sazby DPH v návaznosti na zúžení výjimek na stavební činnost u bytové výstavby pouze pro stavební činnost na sociální účely,
- zveřejňování právních předpisů před datem jejich účinnosti v dostatečném předstihu,
- snižování daňového a dalšího finančního zatížení podnikatelů způsobem přijatelným pro systém veřejných financí a zjednodušování daňové legislativy,
- zavedení všeobecné editační povinnosti daňových orgánů, tj. institut závazného výkladu příslušného předpisu poskytovaného podnikatelským subjektům bezplatně nebo za minimální správní poplatek,
- zavedení povinnosti měření administrativní zátěže podnikatelů na základě Standardního nákladového modelu u veškeré připravované legislativy,
- snížení administrativní zátěže, kterou podnikatelům způsobuje regulace prostřednictvím informačních povinností s využitím sdílení informací v rámci databází spravovaných orgány státní správy, odstranění nadbytečných informačních povinností, snížení frekvence jejího plnění a omezení okruhu povinných subjektů na nezbytné minimum,
- snížení administrativní zátěže podnikatelů v oblasti jejich informačních povinností s využitím sdílení informací v rámci databází spravovaných orgány státní správy,
- posílení práva věřitelů a vytvoření podmínek pro konstruktivní postupy řešení insolvence podnikatelů i osob,
- provádění důsledného monitoringu chování velkých podniků, včetně nadnárodních, společností, především z hlediska dodržování pravidel hospodářské soutěže,
- dodržování režimu pro dovoz zboží a celních, daňových, technických a zdravotních předpisů důslednou činností orgánů Celní správy ČR,
- stimulování podnikatelů a zaměstnanců ke zvyšování kvalifikace včetně daňových úlev,
- zabezpečit podporu rozvoje normalizace, metrologie a zkušebnictví v souladu s potřebami trhu a společnosti s cílem zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podnikatelů.

5.2 Rozšiřování a zkvalitňování infrastruktury pro rozvoj malého a středního podnikání

Rozvoj infrastruktury pro malé a střední podnikatele bude probíhat v těchto směrech:

- stabilizace, specializace a kooperace institucí podílejících se na poskytování přímých a nepřímých podpor pro malé a střední podnikatele,

- rozvoj využití Informačních míst pro podnikatele ve spolupráci s Hospodářskou komorou České republiky,
- zvyšování přehlednosti centralizovaného poskytování informací prostřednictvím portálu BusinessInfo, zajištění plného pokrytí všech typů podpůrných aktivit tímto portálem a vysoké spolehlivosti poskytovaných informací,
- zvyšování dostupnosti prostor pro podnikání restrukturalizací a revitalizací starých průmyslových zón, nepotřebných vojenských objektů, objektů občanské vybavenosti na sídlištích apod. a v účelné míře pokračovat v podpoře vytváření nových průmyslových zón, a rozvoji již dříve vytvořených,
- zvyšování kvality a rozsahu finančně dostupného základního podnikatelského poradenství pro podnikatele v různém stádiu rozvoje,
- zpřístupnění přehledu výzkumných a vývojových kapacit specializovaných na příslušné oblasti pro malé a střední podnikatele,
- podpora sdružování malých a středních podniků, rozvoj jejich subdodavatelského potenciálu ve vztahu k velkým nadnárodním společnostem a vytváření klastrů,
- rozvoj lidských zdrojů pro internacionalizaci,
- zvyšování zapojení malých a středních podnikatelů do systému partnerství veřejného a soukromého sektoru,
- rozvoj infrastruktury pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace.

Infrastruktura pro rozvoj podnikání bude dále posilována a zkvalitňována s využitím prostředků strukturálních fondů v programech zaměřených na:

- budování infrastruktury pro výzkum, vývoj a inovace,
- pro vzdělávání podnikatelů,
- pro rozvoj klastrů,
- podporu vstupu na zahraniční trhy,
- rozvoj informačních a poradenských služeb včetně poradenských služeb pro přípravu projektů předkládaných do operačních programů.

5.3 Přímá podpora malým a středním podnikatelům

Přímá finanční podpora projektů malých a středních podnikatelů bude vycházet z těchto zásad:

- zachování účelné míry kontinuity s programy, jejichž fungování se osvědčilo v období let 2004 - 2006,
- zvýšení využití nástrojů zabezpečujících přístup malých a středních podnikatelů ke kapitálu, zejména soukromému, založených na principu plné nebo částečné návratnosti a principu rozložení rizika,
- orientace dotační formy především na rozvoj znalostní ekonomiky a podporu poradenských, informačních a vzdělávacích služeb,
- integrace plošně zaměřené podpory podnikatelských projektů zvyšujících konkurenceschopnost malých a středních podnikatelů s regionální podporou, která umožní potřebnou diferenciaci intenzity podpory a zvýšenou podporu pro projekty s vysokými

přínosy pro ekonomiku a rozvoj regionů (např. tvorba pracovních míst ve vybraných regionech, zejména území se soustředěnou podporu státu, úspory energie, rozvoj vybraných odvětví),

- podpora rozvoje výrobků s vyšší finalitou a lepším zhodnocením vstupů a příznivějším vlivem na životní prostředí.

5.4 Nástroje přímé podpory podnikatelů a rozvoje infrastruktury podnikání a jejich financování

Hlavními nástroji podpory rozvoje malých a středních podniků budou cenově zvýhodněné záruky za bankovní úvěry, úvěry se sníženou úrokovou sazbou a podřízené úvěry, dotace a kapitálové vstupy. Rozvoj infrastruktury pro podnikání bude podporován formou dotací.

Zvláštní důraz bude kladen na podpory vstupu do podnikání a na podpory posilující kapitál malých a středních podnikatelů včetně zajištění dostatečných zdrojů na jejich podporu pro vstup na zahraniční trhy, úvěrů pro výrobní zajištění exportních zakázek a poskytování zvýhodněného pojišťování exportních rizik.

Celostátní programy budou financovány s využitím zejména prostředků strukturálních fondů a státního rozpočtu. Programy realizované regiony budou financovány z prostředků strukturálních fondů a krajů. V případě záruk, úvěrů a rizikového kapitálu budou vytvářeny fondy s účastí veřejných prostředků v souladu s legislativou EU pro jejich tvorbu, správu pohledávek z jejich operací a jejich vypořádání.

Programy, z nichž budou podnikatelé získávat prostředky strukturálních fondů, budou zaměřeny na:

- investičně zaměřené projekty ke zvyšování konkurenceschopnosti, zejména v důsledku realizace inovací,
- vstup do podnikání,
- podporu vstupu na zahraniční trhy,
- podporu rozvoje lidských zdrojů včetně oblasti mezinárodního obchodu,
- úspory energií,
- využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Programy financované z prostředků státního rozpočtu v závislosti na jeho zdrojových možnostech budou zaměřeny zejména na:

- poradenství,
- certifikace,
- tvorbu špičkového designu,
- podporu přípravy projektů pro výzkum a vývoj v rámcových programech EU,
- investiční projekty malých a středních podnikatelů na území ČR, kde podnikání nelze podporovat ze strukturálních fondů,
- podporu zapojení podniků do procesu internacionalizace.

6. Způsob realizace

Realizace Koncepce bude zabezpečována:

- a) opatřeními k realizaci Koncepce uvedenými v bodu 5. a prováděnými v kompetenci příslušných ministerstev,
- b) vyhlášením programů podpory malého a středního podnikání schválených vládou na základě zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, které:
  - v oblasti přímých podpor podnikatelů využitím prostředků strukturálních fondů pokryjí jak území Cíle 1, tak i Cíle 2 při respektování pravidel přípustné intenzity veřejné podpory a alokace prostředků z rozpočtu EU a regionálních priorit stanovených kraji,
  - se v oblasti podpory infrastruktury rozvoje podnikání zaměří na oblasti uvedené v bodu 5.2,
- c) grantovými schémata a programy podpory vyhlášenými kraji v rámci regionálních operačních programů doplňující programy podle písm. b) např. v oblasti infrastruktury rozvoje podnikání a infrastruktury vytvářející podmínky pro rozvoj vybraných podnikatelských aktivit na území kraje nebo jeho části (např. rozvoj služeb pro cestovní ruch).

Realizace Koncepce bude průběžně vyhodnocována v rámci Zprávy o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře předkládané na základě zákona č. 47/2002 Sb., Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky a Senátu Parlamentu České republiky.

7. Financování

Koncepce si klade za cíl vymezit základní směry, které ve svém důsledku povedou ke zlepšení podnikatelského prostředí v České republice a současně budou předpokladem pro zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu v mezinárodním kontextu. Schválení Koncepce nebude představovat zvýšení finančních požadavků na státní rozpočet ani rozpočty veřejné nad úroveň, která bude schválena na příslušné roky v období 2007 - 2013.

Na realizaci podpor v rámci Koncepce budou využívány zdroje státního rozpočtu, zejména z kapitoly rozpočtu Ministerstva průmyslu a obchodu a zdroje Evropských společenství.

Je předpoklad, že v tříletém horizontu bude na podporu malého a středního podnikání ze státního rozpočtu z kapitoly Ministerstva průmyslu a obchodu vynaloženo celkem 5 700 mil. Kč, z toho v roce 2007 1 800 mil. Kč, v roce 2008 1 900 mil. Kč a v roce 2009 2 000 mil. Kč. Do roku 2013 se předpokládá vynaložit dalších 13 600 mil. Kč.

Systém poskytování prostředků státního rozpočtu bude přitom nastaven tak, aby byl v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) a bude tak zajištěna kontrola jejich použití a případného vrácení ve formě odvodu za porušení rozpočtové kázně.

Vedle prostředků státního rozpočtu budou na podporu podnikání využity i prostředky strukturálních fondů EU především Evropského fondu pro regionální rozvoj, jehož prostředky směřují na podporu infrastruktury a výrobních investic. V tříletém horizontu je reálné předpokládat, že na podporu rozvoje malého a středního podnikání bude vynaloženo celkem

33 300 mil. Kč, z toho v roce 2007 9 850 mil. Kč, v roce 2008 10 650 mil. Kč a v roce 2009 12 800 mil. Kč.

Kromě prostředků státního rozpočtu a strukturálních fondů budou významným zdrojem rozvoje malého a středního podnikání soukromé prostředky, a to jak vlastní prostředky malých a středních podnikatelů, tak prostředky komerčních bank a soukromých investorů.